

Organisatieonderdeel Staf Korpsleiding
Behandeld door mr. Y. Pools
Functie Projectleider Modernisering WvSv
Postadres Postbus 17107
2502 CC Den Haag
Bezoekadres Nieuwe Uitleg 1
2514 BP Den Haag.
Ons kenmerk KNP13001161
Uw kenmerk Kamerstuk 29279 nr. 284
In afschrift aan -
Datum 5 februari 2016
Pagina 1

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Leden Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie

Per mail: cie.vj@tweedekamer.nl

Onderwerp Position paper inzake Rondetafelgesprek Contourennota Modernisering WvSv

De politie spreekt haar dank uit aan de Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie voor de uitnodiging voor dit rondetafelgesprek. De politie heeft bij brief van 1 april 2015¹ de Minister formeel geadviseerd met betrekking tot een eerdere versie van de Contourennota Modernisering Wetboek van Strafvordering. Enkele punten uit en naar aanleiding van dat advies wil ik er graag nader voor u uitlichten:

1. Belang en samenhang vergen een gedegen proces en bijbehorend tijdpad

- De politie deelt de opvatting van de Minister dat het huidige Wetboek van Strafvordering (hierna: het Wetboek) aan modernisering toe is. Door de vele wijzigingen is het Wetboek op punten onoverzichtelijk geworden en het is goed het Wetboek in systematische zin bij de tijd te brengen. Op deze wijze kan dit wetgevingsproces een bijdrage leveren aan de kwaliteitsverbetering van de strafrechtketen en de kwaliteit en effectiviteit van de politie. De politie heeft daarbij behoefte aan een Wetboek dat behoorlijke en eerlijke procedures bevat zodat de beginselen van onze rechtsstaat en de kwaliteit van de opsporing en vervolging niet in het geding komen. Tegelijkertijd moet het Wetboek een doelmatige en effectieve bestrijding van de criminaliteit mogelijk maken.
- Dit Wetboek biedt de grondslag voor de inzet van vele bevoegdheden binnen het politiewerk en vormt hiermee een van de belangrijkste formele kaders daarvoor. Wijzigingen in het Wetboek werken dan ook direct door in een groot deel van de politieorganisatie. De omvang en importantie van een wetgevingsoperatie als de huidige dient dan ook niet te worden onderschat.
- Gelet op het fundamentele belang van het Wetboek voor de rechtsstaat wil de politie benadrukken dat het noodzakelijk is een gedegen proces te doorlopen. Een omvangrijke wetgevingsoperatie als deze dient zorgvuldig en met waarborgen omgeven te zijn, zodat uiteindelijk een Wetboek tot stand wordt gebracht dat voldoende blijkt geeft van de normen en waarden van onze rechtsstaat.
- Het is naar mening van de politie van belang telkens de samenhang tussen de diverse wetsvoorstellen in ogenschouw te blijven nemen teneinde op basis van een integrale afweging vorm te geven aan de verdere invulling van de concrete wetsvoorstellen. In het formele consultatieadvies heeft de politie in dat verband reeds aandacht gevraagd voor zorgvuldigheid in de afwegingen naar de gevolgen van de beoogde wijzigingen van de verdenkingsvoorwaarden. Dergelijke vragen omtrent samenhang in de beoogde wetgeving komen, vanwege de hoge mate van complexiteit en afhankelijkheden in het strafrechtsbestel, echter ook naar voren bij diverse andere thema's zoals bijv. de rol en positie van de opsporingsambtenaar in relatie tot de hulpofficier of officier van justitie, of de wijzigingen in bevoegdheden rond onderzoek aan lichaam of onderzoek aan digitale gegevensdragers.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2015/09/30/tk-modernisering-wetboek-van-strafvordering-advies-politie/tk-modernisering-wetboek-van-strafvordering-advies-politie.pdf>

- Het hoge tempo van het wetgevingsproces en de getrancheerde aanpak, gecombineerd door de hoge mate van complexiteit en afhankelijkheden maken het lastig om goed zicht te krijgen en te houden op die samenhang. Het doorleven van het effect van alle wijzigingen tezamen vergt meer overzicht en meer tijd. Ik pleit er daarom in lijn met het consultatieadvies voor om het tijdpad van dit wetgevingsproject bij te stellen, zodat zeker gesteld kan worden dat het nieuwe Wetboek ook daadwerkelijk uitvoerbaar is.

2. Impact op de politieorganisatie

- Juist omdat het Wetboek in al het opsporingswerk een belangrijke rol speelt, zal de invoering van een herzien Wetboek een grote inspanning vragen. Systemen moeten worden aangepast en procedures gewijzigd. Naar verwachting zullen 50.000 opsporingsambtenaren moeten worden bijgeschoold. Daarnaast kan het herziene Wetboek noodzaken tot heroriëntatie op bestaande rollen en taken binnen de politie, waardoor de implementatie ook het karakter van een organisatieverandering kan krijgen. Dit geldt mogelijk ten aanzien van het niveau en de wijze van invulling van de rol van hulpofficier van justitie.
- De implementatie is, mede in relatie tot de overige veranderopgaven van de politie, een operatie van ongekennde omvang die veel geld, tijd en capaciteit zal kosten. De exacte omvang van het benodigde budget, doorlooptijd en capaciteit zal duidelijk worden als de voornemens uit de Contourennota, na bespreking in het parlement, worden geconcretiseerd in wetteksten. Maar ondanks dit voorbehoud is reeds nu duidelijk dat de invoering van een volledig gemoderniseerd Wetboek een van de meest omvangrijke implementatieopdrachten uit de geschiedenis van de politie zal zijn. Tijdens de implementatieperiode, die mijns inziens ten minste vijf jaar zou moeten duren, zullen de operationele prestaties onder druk kunnen komen te staan.
- Een gedegen, ketenbrede implementatiestrategie met bijbehorende additionele begroting, waarbij financiële dekking wordt geboden voor zowel de incidentele als structurele implementatiekosten is voor de politie essentieel. Ondanks de huidige inspanningen in het kader van de impactanalyses is onder andere door het beperkte zicht op de samenhang tussen de verschillende wijzigingen nog slechts zeer beperkt aan te geven welke financiële consequenties aan deze wetgevingsoperaties verbonden zullen zijn.

3. Nadere normering leidt tot zorg omtrent effectiviteit van de opsporing

- De afgelopen decennia is het opsporingsproces steeds nader genormeerd. Alle hoofdpijlers van een opsporingsonderzoek (verdachtenverhoor, getuigenverhoor, tactisch onderzoek, forensisch/technisch onderzoek, digitaal onderzoek) worden daarbij betrokken. Vanaf 1 maart a.s. zal een raadsman het politieverhoor kunnen bijwonen en daaraan kunnen deelnemen.
- In de huidige wetgevingsoperatie worden in de Contourennota daarnaast voorstellen gedaan rondom het normeren van het getuigenverhoor, de doorzoeking, het onderzoek aan het lichaam en het onderzoek aan in beslag genomen gegevensdragers. Per onderwerp beschouwd hebben de voorstellen soms kleine, soms grote impact op de effectiviteit van dat onderdeel van het onderzoeksrepertoire, maar zeker alles bij elkaar genomen leeft bij mij een grote zorg dat de effectiviteit van de opsporing afneemt. Het proces van waarheidsvinding wordt hierdoor arbeidsintensiever. Dit zal, bij gelijkblijvende capaciteit, leiden tot de noodzaak om nog scherper te prioriteren welke delicten wel en niet in onderzoek genomen kunnen worden.

Dhr. R.G.C Bik, wnd. Korpschef